

State of Punjab v. Vidya Parkash (Meher Singh, C.J.)

(vii) 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 297 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ) ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ) ਆਰਡਰ, 1962, ਦੀ ਧਾਰਾ 298 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਐਕਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1961 ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਖੁੰਝ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, - ਜਵਾਬਦਾਰ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 254 ਆਫ 1968

15 ਜੁਲਾਈ 1968

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) – ਆਰਟੀਕਲ 311(2) – ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ – ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ- ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ- ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। - ਆਰਟੀਕਲ 311(2) – ਕੀ ਫਰਿੰਗਡ – ਆਰਡਰ ਆਫ ਰਿਵਰਸ਼ਨ – ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ, ਫਿਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਤੱਕ ਵੇਖੋ. ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਗੋਵਰਨਮੈਂਟ ਨੌਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਉਲਟਾ ਸਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਉਲਟਣ ਦਾ ਅਸਲ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵੇਗਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਬਦਲਾਵ ਇੱਕ ਦੰਡ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੭)

5 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ **358 ਆਫ 1966** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਟੇਕ ਚੰਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **X** ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਸਕੇ ਜੇ ਏਨ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ - ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੀ ਅਨਜਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਜੇ ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਐਮ ਈਰ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਜੇ.- ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ **5 ਫਰਵਰੀ, 1968** ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **10** ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ, ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। **14, 1949**, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ। ਉਸ ਨੂੰ **31** ਅਕਤੂਬਰ **1956** ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ **4** ਮਾਰਚ **1958** ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ **226** ਅਤੇ **227** ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ **16** ਫਰਵਰੀ **1966** ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਚਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ **2** ਫਰਵਰੀ **1960** ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(2) **19** ਜਨਵਰੀ, **1963**> ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ **25** ਮਾਰਚ, **1963** ਨੂੰ, ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਿਤੀ **13** ਮਾਰਚ, **1,963** (ਅਨੋਕਚਰ ਡੀ.ਐਲ.) ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ ਨੋਟਿਸ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਡੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਡੀਐਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਰਮ

State of Punjab v. Vidya Parkash (Mehar Singh, C.J.)

ਅੱਗਵਾਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਸਾਲ 1960-61 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੋ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 5,00,000, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁੱਲ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। 5,00,000, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਫਰਮ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਉਸ ਫਰਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਰਮ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਗੁਪਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਗ੍ਰਾਫ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮਦਨ ਲਾਈ ਅਰੋੜਾ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (1) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਫਿਰ 2 ਅਗਸਤ, 1963 ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਅਨੁਸੂਚੀ E ਦੀ ਕਾਪੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- “ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ

(1) AIR 1961I SC 1565.

ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿਛਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ। ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ^A ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਨੂੰ - ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। **23 ਅਗਸਤ, 1963** ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ। **3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964** ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, "ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਅਧੀਨ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡਿੰਗ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(4) ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਦਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

(5) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ *ਜਗਦੀਸ਼ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ*

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2), ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਵਿਭਾਗੀ ਐਂਟਲ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ, ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਭਵਿੱਖੀ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਪਰਸੋਨਲ ਅਫਸਰ, ਦੱਖਣੀ ਆਰ ਰੇਲਵੇ, ਮੈਸੂਰ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਆਰ. ਅਘਵੇਂਦਰਚਾਰ (3) ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ^ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਮਾਮਲਾ ਏ.ਜੀ. ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (4) ਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) ਇੱਥੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੈ *ਬਾਬੇ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਐੱਫ.ਏ. ਅਬ੍ਰਾਹਮ* (5), ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਉਲਟਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ

(2)	ਏਆਈਆਰ	1964	ਐਸਸੀ	449
(3)	ਏਆਈਆਰ	11966	ਐਸਸੀ	1529
(4)		1967	ਐਸਐਲਆਰ	185
(5)	ਏਆਈਆਰ	11962	ਐਸਸੀ	794

ਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ *ਚੰਪਕਲਾਲ ਚਿਮਨਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ* (6) ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ 1 ਕਿ ਜੇਕਰ 1 ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਰਕਾਰ ਉੱਚ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਕੇਸ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਪਾਰ ਸਿੰਘ* (7) ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ

ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂ ਰਸਮੀ, ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਉਲਟ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਬਦਲੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(7) ਅਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਹ

(6) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1854

(7) ਏਆਈਆਰ 1967 ਪੀ.ਬੀ. 139.

ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਸਹਾਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਉਲਟਣ ਦਾ ਅਸਲ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵੇਗਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਿਰਫ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੇਸ ਐਫ.ਏ. ਅਬਰਾਹਿਮ

ਅਤੇ ਅਪਰ ਅਪਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਉਲਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਪਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦੋਸ਼ ਸਨ, ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ. ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਮਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ff ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕਲੰਕ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਦਲੀ ਇੱਕ ਦੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਦਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਨੁਕ੍ਰਮਿਕ ਆਦੇਸ਼। ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

HDNHUHdATR xvjLHIYODNI

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਝੰਡੂ ਮਲ ਤਾਰਾ ਚੰਦ , - ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1964 ਦਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 76

13 ਅਗਸਤ 1968 ਈ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ Xj) — S. 13 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ— ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ— ਕਿਵੇਂ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ— ਕੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ— ਆਮਦਨ ਦੁਆਰਾ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ - ਕੀ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ - ਕੀ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੋਲ ਅੰਕੜਾ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ-ਬੁ \ 'ਤੇ ਫੂਡ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਪਲਾਈ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ . ਅਜਿਹੇ ਬੁਸ . ਕੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਖੋਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਮੁਲਾਂਕਣ) NI ਜਾਂ ਤਾਂ ਘੱਟ ਮੁਨਾਫਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 7 ਅਤੇ 10)